

بسم الله الرحمن الرحيم

اعلامیه

جمهوری آذربایجان، جمهوری اسلامی ایران، جمهوری قزاقستان،

فدراسیون روسیه و ترکمنستان

روسای جمهوری کشورهای جمهوری آذربایجان، جمهوری اسلامی ایران، جمهوری قزاقستان، فدراسیون روسیه و ترکمنستان از جانب کشورهای خود که از این به بعد طرفها نامیده خواهند شد؛

ضمن حمایت از ابتکار جناب آقای محمود احمدی نژاد، رئیس جمهوری اسلامی ایران برای برگزاری دومین نشست روسای جمهور کشورهای ساحلی دریای خزر؛

در پی بحث و بررسی مسائل مبرم بین‌المللی و منطقه‌ای مورد علاقه متقابل طرفها، وضعیت و چشم‌اندازهای همکاری‌های چند جانبه و همچنین مسائل مربوط به روند تعیین رژیم حقوقی دریای خزر که در فضایی سازنده و مبتنی بر حسن تفاهم در تاریخ ۲۴ مهرماه ۱۳۸۶ هجری شمسی برابر با ۱۶ اکتبر ۲۰۰۷ میلادی در شهر تهران مورد مذاکره قرار گرفته است؛

با اعتقاد به این امر که توسعه همکاری‌های پنج کشور ساحلی خزر براساس دوستی و حسن همجواری، پاسخگوی منافع اساسی ملت‌های آنها بوده و عامل مهم تامین امنیت منطقه به شمار می‌آید؛

با اتکاء بر تمایل مشترک پنج کشور در راستای تحکیم دوستی و اعتماد متقابل، حل و فصل کلیه

مسائل در فضای تساوی حقوق و مشارکت متقابلاً مفید و با در نظر گرفتن منافع آنان؛

با توجه به تغییرات بوجود آمده در منطقه دریای خزر و روندها در سطوح ژئوپلتیک و ملی و توافقات موجود بین پنج کشور ساحلی خزر؛ و در این رابطه با عنایت به ضرورت تکمیل رژیم حقوقی دریای خزر و تصویب هر چه سریعتر کنوانسیون رژیم حقوقی در راستای این اهداف؛

با تلاش جهت فراهم‌سازی شرایط مساعد به منظور تامین حقوق حاکمه کشورهای ساحلی خزر در دریای خزر و همچنین حل و فصل مسایل رژیم حقوقی این دریا و بهره برداری از منابع آن با روحیه تفاهم و همکاری؛

با توجه به آمادگی برای برقراری تماس‌های منظم بین سران کشورهای ساحلی دریای خزر از جمله در چارچوب پنج جانبه و تبادل نظر پیرامون مهمترین مسائل دوجانبه، منطقه‌ای و بین‌المللی؛

با تایید پایبندی خود به اهداف و اصول منشور ملل متحد، موازین شناخته شده حقوق بین‌الملل از جمله احترام به حاکمیت، استقلال، تمامیت ارضی و برابری حاکمیت کشورها، عدم توسل به زور و یا تهدید به آن؛

موارد ذیل را اعلام می‌دارند:

«۱»

۱- طرفها از هر لحاظ مساعدت می‌کنند تا منطقه خزر به منطقه صلح و ثبات، توسعه و شکوفایی پایدار اقتصادی، حسن همجواری و تساوی حقوق در همکاری‌های بین‌المللی بین کشورهای

ساحلی مبدل شود. آنها عزم راسخ دارند تا برپایه روابط دوجانبه و چندجانبه در زمینه های سیاسی، دیپلماتیک، بازرگانی، اقتصادی، علمی، فنی، فرهنگی - اجتماعی و سایر زمینه‌ها بطور تنگاتنگ با یکدیگر تشریک مساعی نمایند.

۲- طرفها از برگزاری اجلاس سران کشورهای ساحلی دریای خزر به صورت منظم با توافق طرفها؛ و در فاصله بین آنها ملاقات‌های وزرای امور خارجه و همچنین کارشناسان ذیصلاح طرفها برای بررسی تمامی مجموعه مسایل مرتبط با دریای خزر حمایت می‌کنند.

۳- طرفها ضمن تلاش برای استفاده موثر از ظرفیت‌های غنی منطقه خزر و با در نظر داشتن چشم انداز مساعد توسعه آن، گفتگو و تشریک مساعی در عرصه اقتصادی به ویژه در زمینه‌های انرژی و حمل و نقل را گسترش خواهند داد.

۴- طرفها به استفاده مطلوب از ظرفیت‌های حمل و نقل منطقه‌ای از جمله از طریق ایجاد و گسترش کریدورهای حمل و نقل بین‌المللی مساعدت خواهند نمود.

«۲»

۵- طرفها اظهار می‌دارند که فقط کشورهای ساحلی، دارای حقوق حاکمه در رابطه با دریای خزر و منابع آن می‌باشند.

۶- طرفها معتقدند که رژیم حقوقی جامع دریای خزر از طریق کنوانسیون مربوط به رژیم حقوقی دریای خزر به عنوان سند پایه تعیین خواهد شد که تصویب آن فقط بر اساس اتفاق آرای کشورهای ساحلی میسر است.

۷- طرفها توافق دارند تا تعیین رژیم حقوقی جدید دریای خزر، در پهنه آن باید رژیم‌های توافق شده کشتیرانی، ماهیگیری و تردد کشتی‌ها صرفاً تحت پرچم کشورهای ساحلی خزر بر اساس تحقق حقوق حاکمه آنها اعمال گردد.

۸- طرفها اعلام می‌دارند که تدوین رژیم حقوقی جامع دریای خزر و به همین منظور انعقاد هرچه سریعتر کنوانسیون رژیم حقوقی این دریا، مهم‌ترین وظیفه می‌باشد. این کنوانسیون به‌عنوان سند پایه رژیم حقوقی دریای خزر باید مسایل اعمال صلاحیت کشورهای ساحلی خزر را بر اساس احترام به حقوق حاکمه آنها در دریای خزر تعیین نماید و در بر گیرنده اصول و موازین مربوط به حفاظت از محیط زیست و کاربرد معقولانه منابع طبیعی، از جمله بهره‌برداری از منابع زنده دریای خزر و منابع معدنی بستر و زیر بستر آن، کشتیرانی و همچنین سایر مسایل مربوط به فعالیت در دریای خزر باشد.

۹- طرفها اعلام می‌دارند که توافق نهایی در مسایل مربوط به تحدید حدود بستر به منظور استفاده از منابع زیر بستر توسط همه کشورهای ساحلی دریای خزر با توجه به حقوق حاکمه آنها و احترام به حقوق و منافع قانونی یکدیگر اجرا خواهد شد.

۱۰- طرفها مقرر نمودند که روند توافق به‌منظور تعیین مناطق با عرض مورد توافق و پهنه مشترک آبی دریای خزر و همچنین رژیم‌های حقوقی مطابق با آنها را ادامه دهند.

۱۱- طرفها با درک مسئولیت خویش در برابر نسل‌های امروز و فردا در قبال حفاظت از دریای خزر و تمامیت سیستم زیست محیطی آن، اهمیت گسترش همکاری در حل مسایل زیست محیطی، از جمله هماهنگی فعالیت‌های ملی حفاظت از محیط زیست و مساعی مشترک با سازمان‌های بین‌المللی حفاظت از محیط زیست، به منظور ایجاد نظام منطقه‌ای، حفظ و نگهداری تنوع بیولوژیکی، استفاده معقولانه و تکثیر و پرورش ذخایر زنده را مورد تاکید قرار می‌دهند.

طرفها اذعان می‌دارند که وضعیت زیست محیطی دریای خزر و ذخایر ماهیان خاویاری این دریا مستلزم کاربرد مساعی مشترک سریع جهت جلوگیری از پیامدهای نامطلوب زیست محیطی می‌باشد. در این رابطه، طرفها ایجاد مبانی حقوقی - قراردادی اولویت‌دار لازم جهت همکاری‌های منطقه‌ای حفاظت از محیط زیست را بر اساس کنوانسیون رژیم حقوقی دریای خزر ادامه خواهند داد.

طرفها ضمن ابراز خشنودی از لازم‌الاجرا شدن کنوانسیون حفاظت محیط زیست دریای خزر که در نوامبر ۲۰۰۳ در تهران منعقد گردید؛ بر لزوم تدوین و تصویب هر چه سریعتر پروتکل‌های الحاقی به آن تاکید کردند.

طرفها همچنین لزوم نهایی شدن ترتیبات نهادی کنوانسیون، بویژه تعیین محل دبیرخانه دائمی کنوانسیون را در اسرع وقت خاطر نشان می‌سازند.

۱۲- طرفها اصل مسئولیت کشورهای ساحلی دریای خزر در قبال خسارات وارده به محیط زیست خزر و به یکدیگر در نتیجه استفاده از دریای خزر و بهره‌برداری از منابع آن را تایید می‌نمایند.

۱۳- طرفها اعلام می‌دارند که دریای خزر باید فقط جهت اهداف صلح‌آمیز مورد استفاده قرار گیرد و همه مسایل مربوط به دریای خزر بوسیله کشورهای ساحلی از طرق مسالمت آمیز حل و فصل خواهد شد.

طرفها برای ایجاد و تحکیم اعتماد متقابل، امنیت منطقه‌ای، ثبات و همچنین امتناع از بکارگیری نیروی نظامی در روابط متقابل تلاش خواهند کرد.

۱۴- طرفها تایید می‌کنند که نیروهای مسلح آنان به‌منظور حمله به هر یک از طرفها مورد استفاده قرار نخواهد گرفت.

۱۵- طرفها تاکید می‌کنند که در هیچ صورتی به کشورهای دیگر اجازه نخواهند داد تا از قلمرو کشورشان برای تهاجم و سایر عملیات نظامی علیه هریک از طرفها استفاده شود.

۱۶- طرفها از روند مذاکرات پیرامون رژیم حقوقی دریای خزر بر اساس احترام متقابل، حسن تفاهم، برابری حقوق و موازین پذیرفته شده حقوق بین‌الملل در فضای گفتگوهای متمدانه ابراز رضایت کرده و ضرورت ادامه فعال این مذاکرات را خاطر نشان نمودند.

«۳»

۱۷- طرفها با اذعان به اهمیت امنیت، صلح و ثبات در منطقه دریای خزر ابراز تمایل کردند که مذاکرات خود را برای بررسی کلیه مسائل مرتبط با امنیت در دریای خزر ادامه دهند.

۱۸- طرفها به ایجاد نظام جهانی جدید چند قطبی، کامل‌تر و عادلانه بین‌المللی در زمینه‌های سیاسی، اقتصادی و حقوقی مساعدت نموده و به صورت همه جانبه نسبت به تحکیم نقش محوری سازمان ملل متحد به‌عنوان سازوکار همه جانبه حفظ صلح، امنیت و ثبات جهانی کمک خواهند کرد.

۱۹- طرفها معاهده «منع اشاعه و تکثیر سلاح‌های هسته‌ای» را به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بنیان‌های امنیت و ثبات بین‌المللی دانسته و خواستار تعمیم آتی این معاهده هستند. طرفها همچنین حق مسلم کلیه کشورهای عضو معاهده «منع اشاعه و تکثیر سلاح‌های هسته‌ای» جهت توسعه تحقیقات، تولید و استفاده از انرژی هسته‌ای در مقاصد صلح آمیز بدون تبعیض و در چارچوب مفاد این معاهده و همچنین سازوکارهای آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را مورد تایید قرار می‌دهند.

۲۰- طرفها ضمن تایید حق مسلم هر کشور برای انتخاب راه توسعه مخصوص به خود بر اساس احترام به حقوق بشر با توجه به ارزش‌های تاریخی، اجتماعی و فرهنگی کشورهای ساحلی دریای خزر، مخالفت خود را با دخالت در امور داخلی کشورهای مستقل ابراز می‌دارند.

۲۱- طرفها معتقدند که شرط لازم تامین امنیت، صلح و ثبات در منطقه، حل و فصل صلح‌آمیز، عادلانه و پایدار مناقشات بر طبق منشور ملل متحد، براساس احترام به حاکمیت، رعایت تمامیت ارضی و خدشه ناپذیری مرزهای شناخته‌شده بین‌المللی می‌باشد.

۲۲- طرفها تروریسم بین‌المللی، جدایی طلبی تجاوزکارانه و سایر مظاهر زورگویانه افراط‌گرایی و همچنین مبادلات غیرقانونی مواد مخدر و سلاح و اشکال دیگر بزه‌کاری فراملی سازمان‌یافته را به عنوان یک تهدید جهانی که امنیت جامعه جهانی و نیز ثبات سیاسی بین‌المللی را تهدید می‌کند؛ تلقی می‌نمایند.

طرفها بدون قید و شرط کلیه اقدامات، روش‌ها و اعمال تروریستی را صرف نظر از انگیزه‌ها، اشکال و مظاهر آن، در هرجایی و به وسیله هر کسی که انجام یابند، به ویژه آن مواردی که صلح و امنیت منطقه را در معرض تهدید قرار می‌دهند؛ به عنوان اعمال جنایتکارانه محکوم می‌نمایند. طرفها همچنین اعتقاد دارند که تروریسم نمی‌تواند و نباید با هیچ دینی، ملتی، تمدنی و یا گروه نژادی ارتباط داده شود.

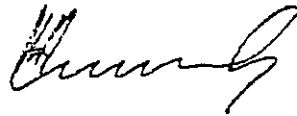
۲۳- طرفها پایبندی خویش را به توسعه همکاری‌های وسیع دوجانبه و چند جانبه در مبارزه با تروریسم، نقل و انتقال غیرقانونی مواد مخدر و سلاح و جرایم سازمان یافته فراملی با استفاده از نقش محوری هماهنگ‌کننده سازمان ملل متحد بر اساس رعایت دقیق اصول و موازین شناخته‌شده حقوق بین‌الملل مورد تایید قرار می‌دهند.

۲۴- طرفها با استقبال از نتایج اجلاس روسای جمهور کشورهای ساحلی خزر در تهران، عزم راسخ خود را نسبت به مساعدت همه جانبه در توسعه همکاری بین کشورهای ساحلی مورد تاکید قرار می دهند.

۲۵- اجلاس آتی روسای جمهور کشورهای ساحلی خزر طبق تاریخ توافق شده در جمهوری آذربایجان برگزار خواهد شد.

الهام علی یف

از طرف جمهوری آذربایجان

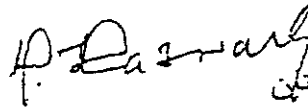
محمد احمدی نژاد

از طرف جمهوری اسلامی ایران

نورسلطان نظربایف

از طرف جمهوری قزاقستان

ولادیمیر پوتین

از طرف فدراسیون روسیه

قربانقلی بردی محمداف

از طرف ترکمنستان

شهر تهران: ۲۴ مهرماه ۱۳۸۶ هجری شمسی برابر با ۱۶ اکتبر ۲۰۰۷ میلادی